

20 listopada 2012

Pani Iwona Śledzińska-Katarasińska
Przewodnicząca Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP

Apel o sprawiedliwy podział funduszy na ochronę zabytków w Polsce

My, niżej podpisani - przedstawiciele organizacji społecznych oraz osoby niezrzeszone - apelujemy o sprawiedliwy podział środków budżetu państwa przeznaczonych na ochronę zabytków w Polsce.

Od 1985 roku z budżetu państwa dotowany jest Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. Projekt budżetu na 2013 rok przewiduje na ten cel kwotę 42 mln złotych, podczas gdy na ogólnokrajowe dotacje i subwencje na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami przeznacza się jedynie 81 mln 560 tysięcy złotych.

Uważamy, że przeznaczanie funduszy w ponad proporcjonalnym wymiarze na jedno wybrane miasto godzi w zasadę sprawiedliwości społecznej, równości wobec prawa oraz spójności terytorialnej kraju. Nawet biorąc pod uwagę szczególne miejsce Krakowa w polskiej historii, uważamy że od uchwalenia ustawy w 1985 roku państwo polskie w wystarczający sposób dało wyraz świadomości tego faktu. Między innymi dzięki temu zabytki krakowskie są dzisiaj w świetnym stanie, szczególnie w porównaniu z setkami opuszczonych i zaniedbanych budynków, a nawet całych miasteczek i miast, w innych częściach kraju.

Zwracamy też uwagę na to, że Kraków, jako miasto spełniające funkcje metropolitalne, niekoniecznie potrzebuje dofinansowania w takim samym stopniu jak obszary wiejskie czy przemysłowe. Kraków, z PKB per capita przekraczającym 150% średniej krajowej oraz dochodami na mieszkańca osiągającymi 135% średniej dla miast, nie jest biednym ośrodkiem. Fundusze centralne natomiast powinny wspierać głównie te obszary, które nie są w stanie same udźwignąć ciężaru kosztów konserwacji.

Praktyka funduszowania środków publicznych jest negatywnie oceniana przez naukę, z uwagi na naruszenie zasady jedności budżetu i jego przejrzystości. Pieniądze centralne przeznaczone na zabytki powinny być ujęte w budżecie państwa jednolicie dla całego kraju.

W związku z powyższym, postulujemy uchylenie ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, a przede wszystkim jej art. 2 pkt 4, który przewiduje dotacje celowe dla owego Funduszu. Apelujemy o znaczące zmniejszenie dotacji celowej na NFRZK w obecnie procedowanym budżecie i powiększenie o co najmniej tę samą kwotę środków na ochronę zabytków w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Administrowane są one przez Generalnego Konserwatora Zabytków, który jest fachowym organem ochrony zabytków i od wielu lat zarządza środkami w tym zakresie, rozdzielając je według jasnych procedur w otwartym i przejrzystym konkursie ofert.

Uważamy, że środki rozdzielone w ten sposób będą dużo bardziej efektywnie spożytkowane i przyniosą spektakularny efekt w postaci setek uratowanych zabytków w małych miastach i wsiach na terenie całego kraju.

Z wyrazami szacunku,

- 1) Towarzystwo Upiększania Miasta Wrocławia, Marek Karabon
- 2) Stowarzyszenie Kultura Miejska Gdańsk, Lidia Makowska
- 3) Warsztat Koszalin - grupa nieformalna, Gall Podlaszewski
- 4) Stowarzyszenie Łódzka Przestrzeń, Jakub Polewski
- 5) Magazyn Miłośników Szczecina "Szczeciner", Paweł Knap
- 6) Forum Rozwoju Aglomeracji Gdańskiej, Karol Spiegłanin
- 7) Fundacja Napraw Sobie Miasto, Anna Syska
- 8) Forum Kultury Przestrzeni w Lublinie - grupa nieformalna, Jan Kamiński
- 9) Czerwona Lista Zabytków Dolnego Śląska, Maciej Wołodko
- 10) Opolskie Towarzystwo Opieki nad Zabytkami, Jan Trzos
- 11) Komitet Inicjatyw Lokalnych Wrzeszcz, Katarzyna Szczepańska
- 12) Forum Rozwoju Olsztyna, Tomasz Birezowski
- 13) Agnieszka Ziółkowska, My-Poznaniacy

Do wiadomości:

- 1) Pan Bronisław Komorowski, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
- 2) Pan Piotr Żuchowski, Generalny Konserwator Zabytków
- 3) Pan Bogdan Zdrojewski, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- 4) Pan Jan Vincent-Rostowski, Minister Finansów
- 5) Pan Dariusz Rosati, przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP
- 6) Pan Rafał Grupiński, przewodniczący Klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej
- 7) Pan Mariusz Błaszczak, przewodniczący Klubu Parlamentarnego Prawa i Sprawiedliwości
- 8) Pan Janusz Palikot, przewodniczący Klubu Poselskiego Ruch Palikota
- 9) Jan Bury, przewodniczący Klubu Parlamentarnego Polskiego Stronnictwa Ludowego
- 10) Pan Leszek Miller, przewodniczący Klubu Poselskiego Sojuszu Lewicy Demokratycznej
- 11) Pan Arkadiusz Mularczyk, przewodniczący Klubu Parlamentarnego Solidarna Polska